

הלכות תפלה סימן קלד

טז באר הגולה

אצל אומרים אותו (ז) בלחש ומה שנהגים להרצות בתחנונים בשני ובתמימי משום שהם (ו) ימי רצון ולכן נוהגין גם כן (ג) (ז) להשתנות זהם (טור): **ב** (ח) מראה (ט) פני כתיבת (ד) ס"ת לעם העומדים לימינו ולשמאלו ומחזירו לפניו ולאחריו (י) **שמצוה על כל אנשים ונשים (יא) לראות הכתב** ולברוע (יב) ולומר (ו) [ב] וזאת התורה וגו' תורת ה' תמימה וגו': הגה ונהגו לעשות כן אחר שקראו בתורה אצל כשמוציאין אותו (יג) אומר הש"ס (ו) גדלו והקבל אומרים רוממו כו' אז הרחמים הוא ירחם עם עמוסים וכו' וי"א לומר על הכל יתגדל (מ"ס) פי"ד טור ומהרי"ל וכן נוהגים צ"ע ובשנת יש להחזיק התורה (יד) צימן (מהרי"ל) וכשעולה הראשון לקרות אומרים (טז) ברוך שנתן תורה כו' (כל זו):

שערי תשובה

והוא רחום מ"מ ראו להסמיכו עכ"פ ליהא רחום ועין לעיל סי' קלא: * [ב] וזאת. ענה"ט ועין בצר"י בשם תשובה על כנה"ג סי' כ"א וי"א שמומר לומר וזאת התורה באמצע אמת וי"א קודם שירה חדשה עין שם וי"ע דה. ועכ"פ נראה שלא יאמר רק הפסוק הזה לבד. וגם יראה עכ"פ שלא יהיה באמצע עין ומ"ס לקמן לענין מי שקראו לעלות לתורה במקום שמומר להפסיק:

אם צפנים ראשון ציוס שמעו לא מיתה וקיים צפניה שז' א"ל לו למחות וגם להפיר א"ל אעפ"י שהוא מנדיר עינוי נפש אלא צריך מתחלה ג' הדיוטות להפיר נדרה וכן להפיר גם ההקמה של בעל ואח"כ גם הצעל יפר דמ"א ושכנה"ג: (ד) ס"מ. כשמוציאים ס"מ מההיכל להוליכו למיזה וההיכל צמורה והמיזה למערב כשמחזיר פניו למיזה להוליכו ויוליכו דרך צפון דהוי לצד ימינו וכשאחזו אותו מהמיזה להוליכו להיכל נמצא יד ימינו לצד דרום ויוליכו דרך שם. וכשמראה הס"ת לעם והוא עומד צמורה המיזה יקיף צמורה לדרום כמ"ס צ"י קכ"ח לענין כהנים ע"ש. אומרים קדיש עד לעילא קודם הוצאת הס"ת אצל ציוס שיש צו מוסף אומרים מתקבל קודם הוצאת הס"ת: (ה) לראות הכתב. האר"י ז"ל היה מסתכל היטב באותיות עד שהיה מכירם לקרואם והיה אומר שיהיה נמשך אור גדול אל האדם על ידי הסתכלותו בצ"מ מקרוב עד שיכול לקרות האותיות היטב עין צנניד ומאזו קף ל"ב ע"ב ובהל"ק"ט ח"ב סימן רנ"ה. יש לגלות הס"ת על ג' דפין ומגביה ומראה כמיצה לעם מסכת סופרים. מ"א: (ו) וזאת התורה. ואין לומר וזאת התורה רק נגד הכתב של הס"ת הג"מ מהרי"ל מהרש"ל שכנה"ג: (ז) גדלו. צריך להגביה הס"ת בשעה שאומר שמע וגו' אחד וגו' גדלו וגו' ג"פ מ"ס מ"א:

משנה ברורה

אני קודם נגדך שיאמר לו הי"א אורח לאו ממך קא שקילנא אלא ממך שלשים ויאמר הי"א חושב קדיש ראשון וי"א אורח קדיש ב' והבן ל' קדיש ג'. ועשה נבאר מה יקרא אורח וחושב אם אותו שמת יש לו ציוס צעיר אחרת וכלו לשם אינם נקראים חושבים בשביל אביהם שדר צפה וגם נקבר שם רק אותם הדברים תוך הקהלה וכל דרי הקהלה נקראים חושבים הן אותם שנותנים. מק או משרתי הקהלה ואפילו עניי העיר שיש להם דירת קבע כולם חשבים כחושבים. אם אדם קובע דירתו תוך הקהלה או משעה שהוא חייב לישא בעול עם דרי הקהלה חשבי חושב. אם יש לבעה"ב מלמד או בחורים הלומדים ציפה או שמש המושכר לזמן והוא פנוי שאין לו אשה וציוס או גם הוא נקרא חושב אצל אם יש לו אשה וציוס במקום אחר או דיו כחאורח. ואם בעה"ב מגדל צמור יחוס אפילו בשכר ואין לו אז ואם במקום אחר או נקרא חושב אצל אם יש לו אז ואם במקום אחר אינו נקרא חושב אפילו אם מגדלו בתורת נדקה מכש"כ אם הוא אללו בשכר:

כתבו האחרונים כשמראה הס"ת לעם והוא עומד צמורה המיזה יקיף צמורה לדרום כמ"ס צימן קכ"ח לענין כהנים ע"ש. אומרים קדיש עד לעילא קודם הוצאת הס"ת אצל ציוס שיש צו מוסף אומרים מתקבל קודם הוצאת הס"ת: (י) שמצוה וכו'. ואפי' אם מתחלה היה עומד צמורה (ו) מזה ליתכן לביה"כ לראות כשמוציאין ומכניסין הס"ת משום צד עם הדרת מלך: (יא) **לראות הכתב**. וטוב (ו) שיראה האותיות עד שיהיה יכול לקרואם כי כתבו המקובלים שצ"י נמשך אור גדול על האדם: (יב) ולומר וזאת התורה. ואין לומר וזאת התורה רק נגד הכתב של הס"ת [אחרונים]: (יג) אומר הש"ץ וכו'. ומנהג העולם לומר צריך שמיה בשעת הוצאת הס"ת (ח) צין צמור צין בשנת ואם לא אמרו בשעת הוצאה יוכל לאמרו עד שעה שפותחין לקרואם [אחרונים] וצריך להגביה התורה ג"פ דהיינו בשעה שאומר שמע וגו' אחד וגו' גדלו וגו' [מ"א בשם מ"ס]: (יד) בימין. ע"ש הכתוב וימינו תחבקי ועוד דגם התורה נתנה צימן. נוהגין בשנת בשחרית כשמחזירין הס"ת להיכל (ט) לומר המזמור הבו לה' בני אלים וגו' ובמנהג צפת וכן צי"ט בתחיל לומר מזמור כ"ד [אחרונים]: (טז) ברוך שנתן וכו'. ואח"כ אומרים האל תמים וכו' שיש צו מ' אותיות נגד מ' יום שהיה משה צהר [מ"א בשם הד"מ]:

שער הציור

(ה) לנשי שרד: (ו) מ"א: (ז) מ"א: (ח) פמ"ג: (ט) עין צמ"ג הטעם:

כתב

[ו]*